

JELKÉPEK – A FA III.

SZKC_102_03

A TUDÁSFA

A modul szerzői: Dallos Tamásné,
Schüttler Vera

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

2. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Foglalkozások felismerése					
A	Foglalkozások, mesterségek puzzle képeinek kirakása, megnevezése. 5 perc	Analizáló–szintetizáló képesség Percepció Figyelem Szókincs	Kooperatív tanulás – mozaik	Felragasztott képek négy részre vágva	
B	Foglalkozások, mesterségek és a hozzájuk tartozó eszközök párosítása szókérttyák felhasználásával. 8 perc	Megfigyelőképeség Összehasonlítás Megkülönböztetés Logikus gondolkodás Szókincs	Kooperatív tanulás – kerekasztal	D1 (Szókártyák)	
I/b Azonosulás a mesterségekkel					
A	A szókérttyákon lévő foglalkozásokból egy-egy kiválasztása, elmutogatása. 8 perc	Lényegkiemelés Utánzóképeség Empátia Egymásra figyelés	Csoportmunka – szerepjáték	D1 (Szókártyák)	
B	A tanulók eljátsszák, elmutogatják egymásnak szüleik foglalkozását. (Fontos, hogy a gyerekek ismerjék szüleik foglalkozását.) 10 perc	Lényegkiemelés Utánzóképeség Emlékezet Empátia Egymásra figyelés	Csoportmunka – szerepjáték		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/c A tudás fogalmának értelmezése					
A	A tanító elmondja, hogy a Meseerdőben a tudás fájáról elgurultak a gyümölcsök és összekeveredtek más fákról lehullottakkal. A tanulók megkeresik a teremben elrejtett feliratos almákat. A feliratok egy része valamilyen tudást jelöl, a többi nem. Kiválogatják a „tudással” ellátott gyümölcsöket. 10 perc	Olvasás Összehasonlítás Megkülönböztetés Válogatás Csoportosítás	Egész csoport együtt – játék		P1 (Gyümölcsfeliratok) Alma alakú kartonlapok, gyurmamarasztó
B	A tanulók kapnak egy lapot, amelyre a tanító különböző „tudásokat” írt, a módszer szabályai szerint meg kell találniuk azokat a társaikat, akik a lapjukon szereplő tudás birtokában vannak. 10 perc	Együttműködés Kommunikáció Társismeret	Kooperatív tanulás – Találd meg azt, aki...	D2 (Hiányos mondatok) Ceruza	
C	Foglalkozások bemutatása mozdulatokkal. A gyerekek körben állnak. Minden gyerek választ magának foglalkozást. A választott foglalkozás jellemző mozdulatát teszi hozzá az előtte lévő mozdulatához, és így tovább, míg a kör be nem zárul. 5 perc	Figyelem Mozgáskoordináció Emlékezet	Egész csoport együtt – drámajáték		
II. Az új tartalom feldolgozása					
II/a A mese megismerése					
A	Mesehallgatás. A tanító felolvassa a mesét a gyerekeknek. 7 perc	Figyelem Hallás utáni szövegértés Emlékezet	Egész csoport együtt – tanári felolvasás		P2 (Az erdei állatok versenye)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	Önálló meseolvasás. 10 perc	Olvasás Szövegértés	Önálló munka – olvasás	D3 (Az erdei állatok versenye)	
II/b Mi történik később...?					
A	A mese befejezése. A gyerekek úgy fejezik be a mesét, hogy kiderüljön, beneveztek-e az állatgyerekek az olimpiára. Ha igen, ki melyik számban indult, milyen eredmények születtek. 10 perc	Kreativitás Fantázia Szóbeli szövegalkotás Figyelmes hallgatás Tolerancia	Kooperatív tanulás – szóforgó		
B	A tanulók kiválasztják a nekik leginkább tetsző szereplőt. Majd elkészítik a szereplő ujjbábfiguráját. Az elkészített ujjbábok segítségével megszólaltatják az állatokat, és elmondják vágyaikat, ki milyen tudás alapján nevezett be a versenyre. 15 perc	Kreatív képzelet Alkotókészség Verbális kifejezőkészség Önkifejezés Empátia	Csoportmunka – bábjáték	Kartonok, színes ceruzák, rongydarabok, ragasztó, tűzőgép	
II/c A jó és a rossz tudás szétválasztása					
A	A gyerekek a mese alapján véleményt nyilvánítanak Szarka Teri „tudományáról”. Beszéljék meg, mire használta korábban a tudományát, és hogyan változtathat rajta. Ha ismernek hasonló eseteket, mesélik el egymásnak. Vitassák meg, mitől lehet jó vagy rossz a tudás. 5 perc	A jó és rossz fogalmának használata Ok-okozati összefüggések felismerése Véleményalkotás	Kooperatív tanulás – szóforgó		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Képes vagyok rá? Meg tudom csinálni?					
A	Ki miben „tudós?” A gyerekek összegyűjtik, miben érzik magukat ügyesnek, milyen tudással rendelkeznek. A tanító csomagolópapírra írja, amit a gyerekek mon- danak. 7 perc	Önismeret Önreflexió Szabálykövetés	Egész csoport együtt – ötletroham		Csomagolópapír, filctoll
B	A tanulók átgondolják, mit tudnak, miben jeles- kednek, majd megoldják a melléklet feladatát. Összegyűjtött „tudásaikat” rendezzék sorba: amit a legjobban tudnak, az legyen legelől, amit legke- vésbé, az leghátul. 7 perc	Önismeret Önreflexió	Önálló munka – kér- dőív kitöltése	D4 (Miben jeles- kedem?) Színes ceruza	
C	Nevezési kártya készítése a Ki mit tud? vetélke- dőre. Mindenki a „tudományának” megfelelő nevezési lapot készít. A tanulók megtervezik és elkészítik az önmagukra jellemző nevezési lapot. A tanító beszélje meg a gyerekekkel, milyen in- formációk szerepeljenek a nevezési lapon. 10 perc	Önismeret Énkép Rajzkészség Finommotorika	Önálló munka – raj- zolás	Rajzlap, színes ceruza, filctoll	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/e Vágyaim és álmaim					
A	<p>Hiányos mondatok befejezése. A tanár a következő kérdéseket teszi fel a gyerekeknek, akik körben ülve egymás után befejezik a mondatokat. Az első mondat befejezése után következik a második, majd a harmadik:</p> <p>A hét végére szeretném megtanulni a... Boldog lennék, ha egy hónap múlva tudnék... Egy év múlva azért szeretnék..., mert...</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>Figyelem Koncentráció Önismeret</p>	Egész csoport együtt – beszélgetőkör		
B	<p>Most mutasd meg! A gyerekek némán, mozgással mutatják meg, mit szeretnének megtanulni, megismerni, mivé szeretnének válni a jövőben.</p> <p style="text-align: right;">6 perc</p>	<p>Önismeret Önkifejezés Motoros koordináció</p>	Egész csoport együtt – drámajáték		
C	<p>A gyerekek megbeszélik egymással közelebbi, távolabbi vágyaikat, mit szeretne megtudni, megismerni a jövőben (pl. autót vagy űrhajót vezetni stb.).</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>Önismeret Érzelmek, vágyak kifejezése Időfogalom Egymásra figyelés Tolerancia</p>	Egész csoport együtt – beszélgetőkör		

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek		
			Diák	Pedagógus	
II/f Nem adom, ez az én tudásfám!					
A	<p>A tanító elmondja a gyerekeknek, hogy tudásunk is olyan, mint a növekedésünk. A gyökerektől indul. Kicsi korunkban még csak keveset tudunk. Minél jobban gondoznak, táplálnak minket, tudásunk is, mint a fa, elkezd terebélyesedni.</p> <p>A fa alaklemezre minden tanuló elkészíti saját tudásfáját. Minden eddig megszerzett ismeret, tudás kerüljön fel a fán lévő gyümölcsökre. Mindazt, amire vágnak, kis kártyákra írják fel. Ezek a kártyák egy-egy levélre kerülnek. Ha majd a tudás birtokába jutnak, akkor a vágyak átkerülnek a szép, érett gyümölcsre.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Énkép Önismeret Vágyak kifejezése Alkotóképesség</p>	<p>Önálló munka – alkotás</p>	<p>Fa alaklemez, festékek, ecset, levél, gyümölcs formájú alaklemezek színes kartonból, kis kártyák, ceruza, gyurmargasztó, ragasztó</p>	
B	<p>A tanító elmondja a gyerekeknek, hogy tudásunk is olyan, mint a növekedésünk. A gyökerektől indul. Kicsi korunkban még csak keveset tudunk. Minél jobban gondoznak, táplálnak minket, tudásunk is, mint a fa, elkezd terebélyesedni.</p> <p>Ezt a növekedést, fejlődést mutassák be a gyerekek mozgással. A mozgáshoz hangokat is lehet hallatni.</p> <p style="text-align: right;">6 perc</p>	<p>Kreatív gondolkodás Képzelet Önkifejezés Motoros koordináció</p>	<p>Egész csoport együtt – drámajáték</p>		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Tárlatkészítés					
A	Az elkészült tudásfák kiállítása. Mindenki bemutatja saját tudásfáját. Minden megszólaló mesél arról, milyen tudás birtokosa, hol tart most; milyen levelei vannak az általa készített fának, egymáshoz képest hogyan helyezkednek el a levelek (távolabbi, közelebbi célok, elérhető, nehezen elérhető). 10 perc	Önreflexió Verbális kifejezőkészség Figyelmes hallgatás Tolerancia	Kooperatív tanulás – szóforgó	Elkészített festmények	
B	A tudásfák kiállítása után a gyerekek kitalálják, melyik kié lehet. Elmondják, mi minden olvasható le egy-egy fáról. Megbeszélik, könnyű-e vagy nehéz a tudásfák alapján ráismerni társaikra. 8 perc	Társismeret Analízis–szintézis Véleményalkotás Kommunikáció	Kooperatív tanulás – képtárlátogatás	Elkészített festmények	
III/b Értékelés					
A	A tanulók a bemutatkozások alapján elmondják, kiről tudtak meg olyan dolgot, amiről eddig nem volt tudomásuk. Beszélgethetnek arról, hogy vágyaikat, céljaikat a megfelelő helyre tették-e fel a fára. 10 perc	Aktív hallgatás Figyelem Társismeret Véleményalkotás Önreflexió	Egész csoport együtt – beszélgetőkör		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>Álljon be a körbe, aki... A tanulók körben állnak, a kérdéseket a tanító teszi fel. Aki úgy érzi, hogy igaz rá az elhangzott állítás, belép a körbe. Önálló, jól együttműködő csoport esetében a gyerekek is beléphetnek a kérdező szerepébe. (Pl. Álljon fel, aki szeretne megtanulni furulyázni; aki szeretne megtudni sok mindent az állatokról; aki meg akar tanulni karatézni stb.)</p> <p style="text-align: right;">8 perc</p>	<p>Figyelem Aktív hallgatás Társismeret</p>	<p>Egész csoport együtt – játék</p>		

MELLÉKLETEK

DIÁKMELLÉKLETEK

D1

Szókártyák (d2)

D2

Hiányos mondatok (d2)

D3

Az erdei állatok versenye (d1)

D4

Miben jeleskedem? (d1)

TANÁRI MELLÉKLETEK

P1

Az erdei állatok versenye

P2

Gyümölcsfeliratok

MELLÉKLETEK

P1 Az erdei állatok versenye

A mesebeli Kerek Erdő lakói olimpiára készültek.

Az erdei iskolások éppen az eltelt tanévet értékelték – ki mit tervez a jövőre, mit fog másképpen csinálni a jövőben –, amikor Szajkó Szili hangos rikácsolással kitűzte a bejárati ajtófélfára a felhívást, melyen ez állt:

Mindenki tudtára adatik!

Pontosan egy hét múlva, mikor hetedszer kel fel a Pitypangos mező felett a nap, olimpiát szervezünk.

Az olimpia versenyszámairól és a nevezésekről a Kerek Erdő Olimpiai Bizottság ad részletes felvilágosítást.

Érdeklődni lehet:

mindennap napkeltétől holdkeltéig a Gombaház földszinti irodájában.

Az erdei iskolás állatgyerekek hirtelen felugrottak a fapadokból, és lelkesen olvasták a hirdetményt. Mackó tanító bácsi felé záporoztak a kérdések. Főként a hosszú fülű nyuszi testvérek egyike érdeklődött erősen.

- Hiszen még azt sem tudjátok pontosan, milyen versenyszámok lesznek! – jegyezte meg a tanító bácsi.
- Mi a futásban biztosan esélyesek lennénk! – pattant fel a helyéről Vidám Tapsi.
- Esélyesek?! Persze, ha Őz Zoli nem indul a hosszútávon! – felelte Mérges Nyuszi.

- Ne sopánkodj már folyton! – korholta őt Vidám Tapsi. – Persze a távolugrásban biztosan Leveli Lóriék nyernek! De ha kitartóan edzek a versenyig, lehetek dobogós abban a versenyszámban is!
- Csak el ne bízd magad! Ne légy nagyképű! – válaszolt neki Mérges Tapsi. A másik testvér folytatta:
- Nem vagyok nagyképű! Ismerem magam, és próbálok pozitívan gondolkodni. Szerintem kitartó edzés kérdése az egész!
- Mit gondoltok...? Én is indulhatnék valamilyen versenyszámban? Nagyon vágyom már arra, hogy megmutathassam, mire vagyok képes. Nemcsak itt az iskolában, hanem kinn a társaim között is. Igaz, sem futni, sem ugrani, de még a Sebes-patakban úszni sem tudok! – siránkozott Sün Samu.
- Ne becsüld le ennyire magad! Hiszen senki sem ért úgy a gombákhoz, mint Te! – biztatta a sünit Mackó Marci. Mi sem tudunk futni, távot ugrani, de a halfogó versenyen mi is elindulnánk. Igaz, Marcsa?! – mutatott ikertestvére felé a kölyökmackó.
- Csak sorjában, sorjában... – csillapította a társaságot a tanító úr.
- Hiszen még azt sem tudjátok, mik a részvétel feltételei, és mire nevezhettek!
- Az igaz! Biztosan meg sem engedik, hogy mi, állatgyerekek is versenyezzünk! Még a selejtezőkbe sem vesznek be minket! – szította a hangulatot továbbra is Mérges Tapsi.
- Ne légy már ilyen borúlátó! Te mindenben csak ellenségeskedsz! – szidta össze testvérét a vidámabb nyuszi. – Amennyiben nem vesz minket számításba a szervezőbizottság, majd rendezünk mi magunknak olyan olimpiát, hogy hét kerek erdő csodájára fog járni. Akkor aztán más, idegen állatgyerekekkel is összemérhetjük magunkat! – javasolta.

- Na még mit nem! Csak hogy fitogtathasd a tudásodat! Különben sem hiszem, hogy közülünk a többiek is benne lennének ebben a te olimpiában! Például te, Szarka Teri! Úgy gondolom, nem lenne tisztességes a te tudományoddal dicsekedni: mennyi ékszert és fényes tárgyat tudsz összehordani a közeli városból! – morgolódott továbbra is a mérgeesebbik nyuszi.

Szarka Teri teljesen belepirult ebbe a megjegyzésbe, de Őz Zoli megvédte őt:

- A kiváló látását jóra is használhatja. Például ha valaki elveszít valamit az avarban vagy a mezei pázsit fűvében, ő azt a magasból meglátja, megtalálja. A rossz tudását jó tudásra cserélheti. Az olimpián indulhatna a gyorsasági vagy magas repülési számokban.
- Nagyon gyorsan és magasra szállni nem vagyok képes. Szerintem fel sem vennének az indulók közé! – szabadkozott Szarka Teri, akinek még a szárnya is belevörösödött a szégyenkezésbe.
- Javaslom Neked, hogy először ne a leggyorsabb madarakkal mérd össze magad! Tartsd be a fokozatokat, s először kisebb ellenfelekkel küzdj meg. Majd válassz egyre erősebbeket! – kapcsolódott be a beszélgetésbe Mackó bácsi.
- A nyuszik könnyen beszélnek! Ők már ilyen izmos lábakkal jöttek a világra, hogy nekik nem sok edzésre van szükségük. Biztos nyerők! De itt vagyok én... Én ezekkel a gyenge kis szárnyaimmal... Hogyan vehetném fel a versenyt az ügyesebbekkel? – nézett végig magán az elkeseredett madár.
- Biztos vagyok abban, hogy ha komoly az elhatározásod, és kitarító vagy, sikerül elérni a célotdat.
- Ne akarj egyszerre mindent elérni, s a legmagasabb hegy fölé a zúgó gépmadarakkal együtt széleseben repülni! – tanácsolta Mackó tanító bácsi a madárgyerekeknek, valójában a többi állatcsemetéhez is intézve mondandóját.

Az erdei iskolások kissé elcsendesedtek, s arcukon látszott, hogy nagyon érdekesnek és elgondolkodtatónak találták a tapasztalt idős mackó szavait.

- Tudjátok mit? – szakította meg a csendet a fürgébbik nyúlgyerek.
 - Ha a tanító bácsi megengedi, összepakolunk, és indulhatunk a Gombaházba megtudni, mi lesz ezen az olimpián! Elenged bennünket, Mackó bácsi?

Mit tehetett mást az erdei pedagógus... A gyerekek rendbe rakták a nagy hárs alatti erdei osztályt, s hanyatt-homlok rohantak a Gombaházba.

Nem is hallották az öreg biztató szavait: „Csak ügyesen! Sok szerencsét, szorgalmat és kitartást kívánok nektek! Ne vigyétek túlzásba a felkészülést! Kívánom, hogy teljesüljenek a vágyaitok!”

(Dallos Tamásné)

P2 Gyümölcsfeliratok

írás

kézimunkázás

olvasás

úszás

unatkozás

zongorázás

művészi torna

főzés

evés-ivás

zárak szerelése

magasugrás

számítógépes játékok játszása

repülővezetés

alvás

balettozás

fejben számolás

verseny-kerékpározás

festés

távolugrás

ásítozás

napsütés

gyógyítás

beszéd

autószerelés

versmondás

növények ápolása